

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۴۹۰۸ • ۱۲ صفحه
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

سه‌شنبه ۳۰ مرداد ۱۴۰۳ • ۱۵ صفر ۱۴۴۶ • ۲۰ آگوست ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۹۰۸ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۸ • اذان مغرب ۱۹:۰۶ • اذان صبح فردا ۳:۵۸ • طلوع آفتاب ۵:۲۸

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

کتاب‌خوانی

با همت خانه اندیشمندان علوم انسانی

انتشارات کتاب شرق «دور مانده از توسعه» را رونمایی کرد

یازدهمین جلسه از سلسله جلسات رونمایی از کتاب‌های انتشارات «کتاب شرق» عصر روز دوشنبه ۲۹ مرداد در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار و کتاب «دورمانده از توسعه؛ خودی‌ها و غیرخودی‌ها در جهان عرب» نوشته و پژوهش استغن هرتوک معرفی شد.

در این نشست که با حضور مترجمان این اثر، دکتر زهرا کریمی‌موغاری و دکتر سیدمقداد ضیانتبار برگزار شد، دکتر محمد پورنیک، دکتر محمد فاضلی و دکتر حجت میرزایی کتاب هرتوک را نقد و بررسی کردند.

دکتر مقداد ضیانتبار در سخنانی کوتاه به معرفی محتوای کتاب و توضیح برخی سرفصل‌های آن پرداخت و به نکاتی مهم نظیر توجه نویسنده به موضوع سایشسته‌سالاری و نظام انکیزشی در هفت کشور عربی که هرتوک درباره توسعه و ناکامی‌های آنها پژوهش کرده است، اشاره کرد. او همچنین در ادامه معرفی کتاب هرتوک، اهداف خود را از ترجمه این کتاب شرح داد. به نظر دکتر ضیانتبار خواندن این کتاب به‌منابه گرفتن درس و تعمین نکات آن به مشکلات خودمان است. سپس دکتر زهرا کریمی، مترجم دیگر کتاب، هم سعی کرد برای تشویق حاضران در نشست به خواندن کتاب، به شباهت‌های میان کشورهای مد نظر هرتوک با ایران بپردازد و روی نکات اشتراکی آنها متمرکز شود. دکتر کریمی تاکید کرد این کتاب یک الگوی مناسب مقایسه‌ای است.

در ادامه این نشست ابتدا دکتر محمد پورنیک به نقد و بررسی کتاب پرداخت و به نکاتی نظیر مسئله مالیات در کشورهای مورد پژوهش هرتوک و مقاومت آنها در قبال تغییرات ساختاری و اصلاحات پرداخت. سپس دکتر میرزایی به نکته مهمی از کتاب که سعی می‌کند کلیشه اقتصاد «دولت‌گرا یا بازارگرا» را کنار بگذارد، اشاره کرد و گفت این کتاب به ما می‌گوید دعوای دولت و بازار یک دعوای جعلی و دروغین است. دکتر میرزایی در ادامه نقد و بررسی خود به مخاطبان پیشنهاد کرد این کتاب را با کتاب «مشکاف حکمرانی» که پیش‌تر «کتاب شرق» آن را منتشر کرده است، بخوانند تا نکات و موارد مهم پژوهش هرتوک بیشتر و بهتر درک شود.

پس از دکتر میرزایی، دکتر محمد فاضلی نکات و دریافت‌های خود را از کتاب هرتوک، دورمانده از توسعه، برای مخاطبان توضیح داد و گفت این کتاب در ادبیات اقتصاد سیاسی جایگاه بالایی دارد و از جنبس اندیشه تطبیقی و مقایسه‌ای است. به‌این‌ترتیب با خواندن این کتاب می‌توانیم شباهت‌هایی با وضعیت اقتصادی و اجتماعی و سیاسی ایران برقرار کنیم و حتی به جواب این سؤال که چرا در ایران ناامیدی زیاد شده، برسیم. دکتر فاضلی همچنین تاکید کرد کتاب دورمانده از توسعه، کتابی خوش‌خوان و روان است و مخاطبان به‌راحتی می‌توانند آن را مطالعه کنند.

در پایان این جلسه و با مدیریت دبیر نشست، خانم فاطمه نبوی، جلسه پرسش و پاسخ میان شرکت‌کنندگان و مترجمان و منتقدان برگزار شد.

از آخرین‌باری که جمعیت ایران در اخبار مورد توجه قرار گرفته است، مدت‌ها می‌گذرد. با توجه به اینکه سرشماری قرار است هر پنج سال یک بار رخ دهد و آمار دقیق منتشر شود، بیشتر باید سراغ سیات‌های جهانی رفت تا دراییم در کنار چند نفر در کشور بزرگ‌مان زندگی می‌کنیم. به گزارش سایت‌های آماری جهان، چند ماه است که جمعیت ایران از ۹۱ میلیون نفر گذشته است. شنیدن این خبر خوشحال‌کننده است یا ناراحت‌کننده؟ این دیگر به انتخاب خودمان بستگی دارد. اینکه با شرایط قطعی برق، تورم، کمبود آب، خشک‌سالی و… روزگارمان می‌گذرد و اینکه هنوز سیاست‌های دقیقی درباره چند سال آینده و مشکلات زیست‌محیطی نداریم، نگران‌کننده است. اینکه آمار دقیقی حتی برای مهاجران افغانستانی نداریم و مطمئن نیستیم هشت میلیون یا ۱۵ میلیون نفر آنها در کشورمان ساکن هستند، بر شرایط دشوار تحلیل می‌افزاید.

چندنفریم؟

وردلومترز، سایت مرجعی است که جمعیت کشورهای مختلف جهان را بر اساس آمار ارائه‌شده، به‌طور مستقیم به‌روز می‌کند. در این سایت، جمعیت فعلی کشورمان تا روز دوشنبه ۲۸ مرداد ۱۴۰۳ بر اساس ارزیابی از آخرین داده‌های سازمان ملل متحد ۹۱میلیون و۶۸۱هزار و ۳۱۵ نفر است. جمعیت ایران در اواسط سال ۲۰۲۴ یعنی ۱۲ خرداد امسال، ۹۱میلیون و۵۶۷هزار و ۷۳۸ نفر برآورد شده بود. البته گولگ هنوز آمار قدیمی‌تری را ارائه می‌دهد و جمعیت ایران را حدود ۸۸میلیون و ۵۵۰ هزار نفر گزارش کرده است. در حال حاضر جمعیت ایران معادل ۱۰۱۲ درصد از کل جمعیت جهان است.

ایران رتبه ۱۷ را در فهرست کشورها با نظر جمعیت دارد. تراکم جمعیت در ایران ۵۶ نفر در هر کیلومتر مربع است. ۷۳.۱ درصد از جمعیت شهرنشین هستند؛ یعنی طبق آمار امسال ۶۶میلیون و۹۶۸هزار و ۴۵۸ نفر در شهرها ساکن شده‌اند. میانگین سنی در ایران ۳۳.۴ سال است.

چند سال زودتر؟

مروزی بر اخبار گذشته نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۱ پیش‌بینی شده بود

طبق تخمین‌های مرکز آمار، ایران سال ۱۴۱۵ به جمعیت ۹۱ میلیون نفر می‌رسد. اکنون در سال ۱۴۰۳ هستیم. البته دو سال پیش به نظر می‌رسید نقطه مطلوب سیاست‌گذاران ۱۲۰ میلیون نفر بود و نگران بودند که با کاهش میزان ازدواج و فرزندآوری تعداد جمعیت همان حدود ۸۰ و چند میلیون بماند. در سال‌های گذشته طبق برآوردهای داخلی نرخ رشد جمعیت ایران از ۱.۱۲ درصد در سال ۹۷ به ۷۷ صدم درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است. طبق برآورد این مرجع رسمی، پیش‌بینی می‌شود نرخ رشد جمعیت در سال ۱۴۱۵ به ۳۶ صدم درصد برسد که کمترین میزان رشد در ۴۴ سال گذشته خواهد بود. اما به نظر می‌رسد در روندی عجیب، ناگهان جمعیت ایران افزایش یافت. نکته درخور توجهی در آمارهای جهان وجود دارد که عنوان شده است نرخ باروری زنان ایرانی ۱.۰۷ است. طبق محاسبات جهانی، مقدار کمتر از ۲.۱ باعث کاهش جمعیت بومی می‌شود. از طرفی سایت‌های آمار جهان پیش‌بینی کرده بودند ایران با این نرخ زادوولد در سال

۲۰۲۹ به جمعیت ۹۱میلیون و ۸۷۰ هزار نفر برسد. اما این اتفاق خیلی زودتر رخ داده است. البته سایت سازمان ملل معتقد است نرخ باروری در ایران کمی کمتر از ۲.۱ است. این سایت‌های آماری معمولاً با تحلیل همراه نیستند و حتی به نظر می‌رسد آمارهایشان با داخل ایران نیز تضاد دارد. به‌رحال در خبری که اول تیر ۱۴۰۱ از سوسی مرکز آمار ارائه شده بود، نرخ رشد جمعیت حود ۰.۷۷ درصد عنوان شده و رو به کاهش بود و قرار بود در بهترین حالت تا سال ۱۴۱۵ فقط شش‌شش میلیون و ۷۴۶ هزار نفر به جمعیت کشور افزوده شود که «از خطر ریزش سنگین جمعیت ایران حکایت داشته باشد». البته پیش‌بینی شده بود ۷۳ میلیون و ۲۴۳ هزار نفر از جمعیت کشور در سال ۱۴۱۵ در شهرها و ۱۸میلیون و ۲۰۳ هزار نفر در روستاها زندگی کنند که این اتفاق به‌طور تقریبی اکنون رخ داده است. در گزارشی که تسنیم در سال ۱۳۹۴ از سازمان ملل ارائه داده است، پیش‌بینی شده بود جمعیت ایران در سال ۲۰۳۰ میلادی به ۹۱.۳ میلیون نفر برسد و ایران در این سال همچنان به‌عنوان هفدهمین کشور پرجمعیت جهان باقی بماند.

مهاجران

اما با فرض در نظر گرفتن درست‌بودن آماری می‌توان تحلیل کرد تعداد

نشانه‌خوانی

مزایده بیمار

پویانعمت‌اللهی

نوعی زیرساخت عمومی برای دسترسی به فرصت‌های کسب اطلاعات در حوزه‌های عدیده‌ای همچون تفریح، یادگیری، مصرف، اشتغال و آموزش محسوب می‌شوند؛ اما واقعیت ممکن است چنین نباشد. پژوهشگران به شواهدی دست یافته‌اند که نشان می‌دهد قرار نیست این پلتفرم‌ها در ایجاد دسترسی به فرصت‌های یاد شده به طور بی‌طرفانه یا برابر عمل کنند و به همین خاطر است که نظریه‌هایی در مورد ارتباط بین بازتولید شکل‌های مختلف کردارهای ستم‌آمیز با الگوریتم‌های موجود در پلتفرم‌ها مطرح شده است. بیشتر ما وقتی در برابر یک پرشش قرار می‌گیریم ابتدا بلافاصله به سراغ گوگل می‌رویم؛ ما پاسخ سؤال‌اتمان را در گوگل می‌جویم و نه در کتاب‌ها. این یعنی درک ما از جهان از طریق «نتایج سرچ در گوگل» شکل گرفته و تقویت می‌شود. آنها نتایج را با این عنوان که «محبوبتر» هستند، در اختیار ما می‌گذارند. این نتایج چه بسا از جنس آنچه یا از جنس محتواهایی هستند که اسپانسر دارند. سرگیری الگوریتمی موقعیتی است که فرایند تصمیم‌گیری اتومات به‌گونه‌ای تمهید یا بهینه‌سازی با وزن دهی شود که حائز پیامد یا انتفاع مشخصی باشد؛ مثلاً اینکه یک محتوا (یا مجموعه‌ای از محتواها) شانس بیشتری برای دیده‌شدن و عرضه به مخاطب داشته باشند.

۹۶ هواپیما

روزیاتو؛ نیروی هوایی قطر در مدت یک دهه تغییرات زیادی انجام داده است. تا پایان سال ۲۰۲۴، فرایند دریافت ۹۶ فروند هواپیمای جنگی پیشرفته از سوی نیروی هوایی قطر در دهه گذشته تکمیل خواهد شد. اکنون ۳۶ فروند جنگنده آمریکایی F-۳۶، ۱۵QA-F فروند رافال فرانسوی و ۲۴ فروند یوروفایتر سفارشی‌شده است. اینها به ناوگان قطر متشکل از ۱۲ فروند میراز ۲۰۰۰-۵ ساخت فرانسه (و چند جت آلفا سبک) می‌پیوندند. قرار است تعداد اینها به ۷۲ یوروفایتر و ۶۰ رافال افزایش پیدا کند. ۹۱ تانک نیز قرار است از ترکیه خریداری کند.

مسابقات قهرمانی دوچرخه‌سواری بی‌ام ایکس قهرمانی کشور دوره مقدماتی یکشنبه ۲۸ مرداد با حضور ورزشکاران و مسئولان فدراسیون دوچرخه‌سواری در پارک شهید حججی مجموعه پارک آموزشی نوید واقع در منطقه جوادیه برگزار شد. عکس: علیرضا معصومی، ایسا

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com

جمعیت ایران از ۹۱ میلیون نفر گذشت

مهاجرانی‌که به ایران آمده‌اند، می‌توانند دلیل افزایش جمعیت خارج از پیش‌بینی باشند. جمعیت ایران به سرعت در حال افزایش است؛ این نیز به دلیل مهاجرت مردم از کشورهای اطراف (افغانستان و عراق) به دلایل امنیتی است. جمعیت ایران در سال‌های گذشته تغییر و افزایش چشمگیری داشته است، اما اکنون به گفته فاطمه رخشانی، معاون وزیر بهداشت، انتظار می‌رود تا سال ۲۱۰۱ کاهش یابد.

امید به زندگی

این نکاتی است که جهان درباره جمعیت ما ارائه می‌هد. امید به زندگی در ایران ۷۷.۸۵ سال عنوان شده است. البته امید به زندگی برای زنان ۷۶ سال است. مرگ‌ومیر نوزادان در هر هزار تولد زنده ۹.۱ درصد و مرگ‌ومیر زیر پنج سال ۱۰.۹ است.

رشد جمعیت ایران

بر اساس پیش‌بینی‌های اخیر، انتظار می‌رود ایران در پایان سال ۲۰۶۱ به اوج جمعیت ۱۰۵.۲۳ میلیون نفری خود برسد. این انتظار است که پس از اوج خود، جمعیت به آرامی کاهش یابد و تا پایان قرن به ۹۸.۸۳ میلیون نفر برسد. بر اساس این پیش‌بینی‌ها، جمعیت ایران تا پایان سال ۲۰۴۳ به صد میلیون نفر خواهد رسید. نرخ رشد جمعیت ایران حدود ۱.۱ درصد است؛ نرخی که در دهه‌های اخیر کند شده است. پیش‌بینی می‌شود جمعیت جوان ایران در سال ۲۰۵۰ به ۱۴ درصد از کل جمعیت برسد.

تهران یکی از سه شهر

آمارها درباره جمعیت تهران نیز متفاوت است؛ برخی آن را هفت میلیون نفر و برخی سایت‌های جهان آن را نزدیک به ۸.۴ میلیون نفر ارزیابی کرده‌اند. منطقه بزرگ‌تر کلان‌شهر تهران حدود ۱۴ میلیون نفر جمعیت دارد که آن را به بزرگ‌ترین شهر در تمام غرب آسیا و یکی از سه شهر بزرگ خاورمیانه پس از قاهره و استانبول تبدیل می‌کند. تراکم جمعیت تهران ۱۱هزار و ۸۸۷ نفر در کیلومتر مربع است.

خارجی‌خوانی

معجزه‌هایی که کشته شدند

آنهاعباسنژاد

فریادها و گریه پدری که برای گرفتن شناسنامه دولوهای تازه متولدشده‌اش رفته بود و خبر رسید کشته شده‌اند، قلب بسیاری را جریحه‌دار کرد. رسانه‌های جهان درباره مصائب و اتفاقاتی که برای کودکان در این نقطه جهان رخ داده، اطلاع‌رسانی می‌کنند، شاید هرچه زودتر این جنگ پایان یابد. پاپ گفته است «شهروندان غیرمسلح مورد حمله بمب و گلوله قرار می‌گیرند. حتی در مجموعه خانواده مقدس که هیچ تروروستی در آن نبود و فقط کودکان، بیماران، معلولان و راهبه‌ها در آن بودند، یک مادر و دختر که می‌خواستند به دستشویی بروند توسط سربازان ارتش اسرائیل کشته شدند و عده‌ای هم زخمی شدند». در این روزها برای برقراری آتش‌بس غزه اندکی امیدواری پیدا شده است، اما آثار این جنگ همچنان ادامه دارد.

«اصیل موسی» و «اما گراهام-

هاریسون» در گاردین گزارشی درباره پدران و مادران فلسطینی‌که فرزندان‌شان را از دست داده‌اند، نوشته‌اند. آنان پس از درمان از طریق لقاح مصنوعی صاحب فرزند شده بودند. این پدران و مادران اکنون سوگوار کودکان «معجزه‌اند» و رؤیایشان هم‌زمان با متلاشی‌شدن کلینیک‌های بارداری از بین رفته است. غزه با خیابان‌های ویران‌شده و بیمارستان‌هایی که در گوشه و کنار نابود شده‌اند، متفاوت با قبیل از هفتم اکتبر است.

امل پس از پنج سال درمان آی‌وی‌اف و یک جراحی بالاخره باردار شد. این اولین و تنها بارداری او بود. خالد هفت‌ساله روز ۱۷ اکتبر در یکی از اولین حملات هوایی اسرائیل به رفح، کشته شد. امل می‌گوید: «گاه مرگ، مرگ که به همه چیز پایان می‌بخشد. مرگ هولناک، از درد بی‌امان تصور زندگی بدون خالد آسان‌تر به نظر می‌رسد. خالد همه چیز من بود».

عده‌ای مانند «امل» سال‌ها با نابابوری دست‌ونپجه نرم کردند و امروز سوگووار کودکانی هستند که برایشان به‌منابه معجزه‌های شخصی بودند.

اولین مرکز باروری

در روز هفتم اکتبر حدود ۵۰ زن نیمی از دوره تزریق هورمون را گذرانده و برای جمع‌آوری تخمک در مرکز ال‌بسمه آماده می‌شدند. به گفته بهسا قالاپاتی، مؤسس این مرکز و پیشگام آی‌وی‌اف در غزه، در چند روز بعد قرار بوده به ۱۰ زن دیگر نیز جنین منتقل شود. از حدود چهار هزار جنین منجمد در مرکز، نیمی به زوج‌هایی تعلق داشت که دیگر شانس برای درمان و باردارشدن ندارند. قالاپاتی اذعان کرد در ابتدای جنگ نگران از دست رفتن جنین‌ها شده بود؛ همان‌وقت‌که به دلیل جنگ و کمبود نیتروژن مایع نمی‌توانستند به انبارهای حاوی جنین‌ها ماده خنک‌کننده اضافه کنند تا دما را به‌طور مداوم زیر ۱۸۰ درجه سانتی‌گراد نگه دارند. سپس در نوامبر سال ۲۰۲۳ نگرانی برای کمبود نیتروژن دیگر بیهوده بود؛ چراکه اسرائیل آزمایشگاه کلینیک را تخریب کرد. موج انفجار موجب بارزشدن و از بین رفتن محتویات محفظه‌هایی شد که حاوی تنها شناسن، اولیو و آخرین شناسن بسیاری از ازواج بودند. به گفته قالاپاتی: «اتجماد جنین نمایانگر سرمایه‌گذاری عمیق احساسی و مالی زوج‌هایی است که در تلاش بودند تا به رؤیای خود برای پدر و مادر شدن برسند. این حمله رؤیای آنان را نقش بر آب کرد».

قالاپاتی پس از اتمام تحصیلاتش در انگلستان، در سال ۱۹۹۷ اولین مرکز باروری را در غزه بنا گذاشت.

جنگ و حملات هوایی ساختمان‌ها و تجهیزات مدرنی را که صدها هزار پوند ارزش داشتند، از بین برد. ولی «قالاپاتی» بیش از همه چیز نگران بیمارانش است. در ابتدای جنگ، ۲۵۰ زن از طریق لقاح مصنوعی باردار شده بودند. بعضی از این زنان که به احتمال قوی زایمان سختی در پی داشتند، باید تحت نظر می‌بودند.

حملات هوایی اسرائیل و دستوره‌های مربوط به تخلیه موجب تعطیل‌شدن بیشتر بیمارستان‌ها شد و این زن‌ها در برابر مشکلات تنها بودند. بیمارستان‌هایی که تعطیل نشدند، پرازدحام و در نتیجه طاقت‌فرسا هستند. به گفته سازمان ملل، هزاران زن بدون کمک پزشکی وضع حمل می‌کنند و به دلیل کمبود معاینات پیش از تولد، مادران و نوزادان از دست رفتند.

۱۲۰ هزار خودرو

اقتصادنیوز؛ متقاضیان عادی شناسن اندکی برای تصاحب خودرو در جدیدترین طرح فروش ایران خودرو دارند. از حدود ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو که در قالب طرح فروش فوق‌العاده و پیش‌فروش عرضه می‌شود، قرار است مشمولان قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت ۵۰ درصد - ۶۰ هزار خودرو - خودروهای عرضه‌شده را به خود اختصاص دهند. متقاضیان عادی سهم ۳۰درصدی از محصولات عرضه‌شده دارند؛ یعنی ۳۶ هزار دستگاه و الباقی خودروها یعنی ۲۴ هزار خودرو نیز به متقاضیانی که خودروی فرسوده دارند، تخصیص پیدا می‌کند.